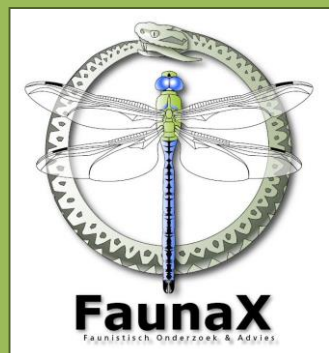

2015

Ecologische quickscan

Babyplanet Leidijk 30 te Drachten

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B
8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Ecologische quickscan Babyplanet Leidijk 30 te Drachten

*Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van
de Flora- en faunawet*

Gorredijk, 26 januari 2015

In opdracht van:

Rho adviseurs voor leefruimte

Contactpersoon:

Dhr. T. de Jong

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Veldwerk:

Mw. J. Arisz

Rapportage:

Mw. J. Arisz

Autorisatie:

Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Ligging en karakteristiek	1
1.3 Opzet	3
2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING.....	4
2.1 Natuurbeschermingswet.....	4
2.2 Ecologische hoofdstructuur.....	4
2.3 Flora- faunawet	4
3. RESULTATEN VELDBEZOEK.....	5
3.1 Flora.....	5
3.2 Vogels	5
3.2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen	5
3.2.2 Overige broedvogels.....	5
3.3 Zoogdieren	5
3.3.1 Vleermuizen	5
3.3.2 Overige zoogdiersoorten	8
3.4 Amfibieën, reptielen en vissen	8
3.4.1 Amfibieën	8
3.4.2 Reptielen.....	8
3.4.3 Vissen.....	8
3.5 Ongewervelden	8
4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	9
4.1 Overzicht beschermde soorten	9
4.2 Conclusies en aanbevelingen.....	9
4.3 Overzicht vervolgstappen.....	10
5. BRONNEN EN LITERATUUR.....	11
BIJLAGE I. DE FLORA- EN FAUNAWET.....	12
Algemene zorgplicht.....	12
Verbodsbepalingen	12
Omgaan met beschermde soorten.....	12
Vogels	13
Zorgvuldig handelen.....	13

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Leidijk 30 te Drachten is realisatie van een nieuwe vestiging van de Aldi voorzien. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing op deze locatie, het huidige filiaal van Babyplanet, gesloopt. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Aangezien de beoogde werkzaamheden een ruimtelijke ingreep betreffen, is een toetsing aan de Flora- en faunawet een vereiste. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn via een korte ecologische beoordeling, een quickscan, getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van deze beoordeling, waarbij adviezen zijn geformuleerd hoe te handelen conform de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (luchtfoto: Bingmaps).

1.2 Ligging en karakteristiek

Het plangebied bestaat uit het perceel aan de Leidijk 30 te Drachten. Op dit perceel is in de huidige situatie een vestiging van Babyplanet gevestigd. Het pand is opgetrokken uit baksteen en deels voorzien van (sier)beplating. Er is op het pand een plat dak aanwezig. De figuren 2 en 3 geven een impressie van het pand. Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van de stad Drachten. Rondom de locatie zijn woningen, bedrijven en schoolgebouwen aanwezig.

Figuur 2. Noordzijde van het pand.

Figuur 3. Zuidzijde van het pand.

1.3 Opzet

In opdracht van Rho adviseurs voor leefruimte is door Bureau FaunaX, op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht, een beschouwing opgesteld over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en habitats binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden, met specifieke aandacht voor de geschiktheid voor vleermuizen. Op 21 januari 2015 is deze ecologische beoordeling in de vorm van een quickscan uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde plant- of diersoorten bevinden of hiervoor geschikte biotopen of habitats aanwezig zijn. Het onderzoek is uitgevoerd door het gehele terrein visueel te inspecteren op geschikte habitats voor of aanwijzingen van beschermde soorten, met specifieke aandacht voor de geschiktheid voor vleermuizen. Het pand is ook intern onderzocht.

Deze ecologische beoordeling geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voor?
2. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
3. Voor welke soorten en habitats wordt de wet mogelijk overtreden en hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
4. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage I).

2.1 Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval dat de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is/wordt aangewezen.

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. De werkzaamheden hebben derhalve geen negatieve effecten op aangewezen gebieden soorten of habitattypen. Een toetsing aan de NB-wet is derhalve niet aan de orde.

2.2 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Het plangebied ligt niet binnen de EHS. Een toetsing aan de bepalingen van de EHS is derhalve niet aan de orde.

2.3 Flora- faunawet

De Flora- en faunawet beschermt in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Het is niet toegestaan planten te plukken en dieren te doden, te vangen of te verstoren die onder de Flora- en faunawet vallen. Naast deze verbodsbepalingen is de zorgplicht opgenomen die voor alle dieren geldt. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor dieren.

De dier- en plantensoorten die zijn opgenomen op de Flora- en faunawet zijn onderverdeeld in drie tabellen, waarbij de soorten op tabel 1 het lichtst beschermd zijn en die op tabel 3 het zwaarst. Vogels hebben een aparte status. Alle inheemse in Nederland broedende vogelsoorten zijn tijdens de broedperiode zwaar beschermd. Tevens is er een groep vogelsoorten aangewezen waarvan het nest het gehele jaar, dus ook buiten de broedtijd, beschermd is. Deze groep is weer onderverdeeld in vijf categorieën. Voor meer informatie zie de bijlage I bij dit document.

3. RESULTATEN VELDBEZOEK

3.1 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig.

Op de bebouwing zijn geen muurvarens aanwezig. Rondom de bebouwing groeien weinig wilde planten. Naast borders met aangeplante heesters zijn rondom de bebouwing enkele zeer algemene soorten als paardenbloem en hondsdrif aanwezig. De aanwezige habitat binnen dit deel van het plangebied is geschikt voor beschermde flora.

3.2 Vogels

3.2.1 *Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen*

De bebouwing is ongeschikt voor gebouwbewonende vogelsoorten, als huismus en gierzwaluw. Het pand kent namelijk een plat dak en geen andere potentiële nestlocaties. Op het terrein komen geen bomen voor met nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten. Hiervoor is op het terrein ook teveel verstoring aanwezig.

3.2.2 *Overige broedvogels*

Rond de MFA is in zeer beperkte mate nesthabitat voor broedvogels beschikbaar, maar gebruik tijdens het broedseizoen door bijvoorbeeld merel, houtduif of Turkse tortel is niet geheel uit te sluiten.

3.3 Zoogdieren

3.3.1 *Vleermuizen*

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuissoorten (alle soorten Ff-wet tabel 3) te verwachten.

De muren van het pand beschikken over een open luchtsponw. Dit is onder andere zichtbaar onder de kleine raampjes aan de zuidzijde van het pand (figuur 4 en 5). Deze raampjes zelf liggen zeer laag boven de grond, waardoor deze ongeschikt zijn als (potentiële) invliegopening voor vleermuizen. Rond de afvoerpijp naast de laad- en losplaats is geen afdichting aanwezig, waardoor hier een potentiële invliegopening naar de spouwmuur aanwezig zou kunnen zijn (figuur 6). Vlak naast de regenpijp is echter een lamp bevestigd. Vleermuizen zijn bij verblijfplaatsen zeer gevoelig voor lichtverstoring. Door de lichtuitstraling die van deze lamp uitgaat, is de opening bij de regenpijp alsnog ongeschikt voor vleermuizen.

Aan de westzijde van het pand bevinden zich meerdere (niet verlichte) invliegopeningen naar de holle ruimte tussen buitenmuur en beplating. Doordat er sprake is van metalen beplating, warmt de ruimte achter deze platen sterk op. Deze ruimtes zijn daarom ongeschikt voor vleermuizen.

De dakconstructie (plat dak) van het pand is niet geschikt voor vleermuizen. De enkele bomen op het terrein bevatten geen holten geschikt voor boombewonende vleermuizen. Er is geen sprake van lijnvormige elementen, waardoor geen sprake is van een functie van vliegrouete van het terrein voor vleermuizen. Door de beperkte groene aankleding van het terrein is er ook geen sprake van essentieel foerageergebied.

Figuur 4. Het gebouw beschikt over een open spouwmuur, onder andere zichtbaar langs de onderzijde van dit raam een de zuidzijde.

Figuur 5. Zichtbare open spouwmuur onder het raam uit figuur 5.

Figuur 6. De afvoerpijp aan de zuidzijde van het pand, met toegang tot de spouwmuur, maar waar direct naast een lamp aanwezig is.

Figuur 7. Aan de westzijde is de ruimte tussen muur en beplating voor vlermuizen toegankelijk.

3.3.2 Overige zoogdiersoorten

Andere zwaarder beschermde zoogdiersoorten (tabel 2 en hoger), dan de hierboven besproken soorten, kunnen binnen het plangebied worden uitgesloten. Aangezien er sprake is van een winkelomgeving zou de aanwezigheid van steenmarter worden opgemerkt door geur of sporen. Het plangebied is ongeschikt voor andere zwaarder beschermde soorten als boommarter, das, muizensoorten, etc.

Het groen direct rondom de bebouwing zou wel kunnen worden gebruikt door enkele licht beschermde zoogdiersoorten (Ff-wet tabel 1), zoals egel, huis- en bosspitsmuis, veldmuis en mol.

3.4 Amfibieën, reptielen en vissen

3.4.1 Amfibieën

Binnen of direct rondom het plangebied ontbreken poelen, vijvers of watergangen. Hierdoor is voortplantingswater afwezig en is tevens het gebruik als landhabitat door amfibieën uit te sluiten.

3.4.2 Reptielen

Het plangebied ligt midden de bebouwde kom van de stad Drachten en niet in een park of vergelijkbare groene omgeving. Het plangebied vormt ongeschikte habitat voor alle Nederlandse reptielen.

3.4.3 Vissen

Binnen of direct rondom het plangebied ontbreken poelen, vijvers of watergangen. Voorkomen van (beschermde) vissoorten kan derhalve worden uitgesloten.

3.5 Ongewervelden

Binnen het plangebied komen geen waardplanten van beschermde vlinders voor, noch geschikte habitat voor beschermde libellen, kevers, of voor aquatische soorten.

Het voorkomen van beschermde ongewervelden binnen het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

4.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Soortgroep	Soort	Aangetroffen tijdens quickscan	Potentieel voorkomend	T 1	T 2	T 3
Vogels	Broedvogels in algemene zin (groen rondom bebouwing)	-	x			x
Zoogdieren	Algemene zoogdiersoorten	-	x	x		

Tabel 1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 1 = tabel 1; Licht beschermd, T 2 = tabel 2; Middelzwaar beschermd, T 3 = tabel 3; Zwaar beschermd.

4.2 Conclusies en aanbevelingen

- *Broedvogels in algemene zin*

Jaarrond beschermde nesten (zoals van roofvogels en uilen) zijn niet aanwezig. Het gebouw van de Babyplanet is tevens ongeschikt voor broedvogels, zoals huismus en gierzwaluw.

Het plangebied is niet zeer geschikt voor broedvogels, maar gebruik door één of enkele soorten tijdens het broedseizoen is niet uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen derhalve beter buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien dit niet mogelijk is dient het plangebied voorafgaand aan het broedseizoen (vóór 15 maart) ongeschikt te worden gemaakt voor broedvogels door alle groenelementen te verwijderen. Hierbij kan enige ecologische begeleiding noodzakelijk zijn.

Alle broedvogels in Nederland zijn tijdens de broedtijd beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Door te werken buiten het broedseizoen (globaal de periode 15 maart – 15 juli) kan verstoring grotendeels voorkomen worden. De Flora- en faunawet kent echter geen standaardperiode voor het broedseizoen, het gaat erom of er een broedgeval is. Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en voorkomen wordt dat zich op het werkterrein broedvogels vestigen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken.

- *Vleermuizen*

Verblijfplaatsen van vleermuizen worden binnen het plangebied niet verwacht. Ondanks dat er in het pand wel een spouwmuur aanwezig is, zijn er geen geschikte invliegopeningen aanwezig. Andere potentiële verblijfplaatsen voor gebouw- of boombewonende soorten zijn ook niet aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen is derhalve niet aan de orde.

- *Licht en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Binnen het plangebied kunnen enkele andere licht beschermde soorten aanwezig zijn. Voor schade aan licht beschermde soorten geldt in principe een vrijstelling.

De zorgplicht (zie Bijlage I in deze rapportage) van de Ff-wet schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door voorafgaand aan de werkzaamheden vegetatie kort af te maaien zodat dekking voor kleine zoogdieren verdwijnt en zij zo bewogen worden ergens anders hun heil te zoeken.

4.3 Overzicht vervolgstappen

- **Broedvogels:** Bij voorkeur werken buiten het broedseizoen (ongeveer half maart - half juli), of voorafgaand aan broedseizoen ongeschikt maken voor broedvogels (verwijderen groenelementen).
- **Licht beschermde soorten:** naleven zorgplicht.

5. BRONNEN EN LITERATUUR

Websites verspreiding flora en fauna:

- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl

Websites natuurwetgeving:

- www.synbiosis.alterra.nl
- www.rvo.nl
- www.fyrslan.nl

BIJLAGE I. DE FLORA- EN FAUNAWET

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Verbodsbepalingen

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
  - Artikelen 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplantings-, vaste rust- of verblijfplaatsen.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet is van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1, 2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrictlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

1. Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
2. Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode of ontheffing
3. Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 –soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar kan worden gewerkt volgens een door het Ministerie goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens een goedgekeurde *gedragscode* worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt wordt, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht

moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is. Daarnaast moet worden voldaan aan de zorgplicht

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets'. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan vier criteria worden voldaan:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 4) er wordt voldaan aan zorgvuldig handelen (zie paragraaf 'Zorgvuldig handelen' hieronder).

Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt tijdens het broedseizoen een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn.

Naast de bescherming tijdens het broedseizoen, is in 2009 voor vogels een aangepaste lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn. Dit betreft vogelsoorten die de nestplaats jaarrond gebruiken of soorten die jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. De lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen bestaat uit vijf categorieën:

- 1) Nesten die, behalve tijdens het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
- 2) Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
- 3) Nesten van vogels, zijnde niet koloniebroeders, die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
- 4) Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet tot nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
- 5) Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De soorten uit categorie zijn niet onder alle omstandigheden jaarrond beschermd, maar vragen wel extra onderzoek. Middels een omgevingscheck zal voor deze soorten onderzocht moeten worden of voldoende alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is. Ook kan sprake zijn van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die nesten van vogelsoorten uit deze categorie wel jaarrond beschermd maken.

Een ontheffingsaanvraag voor vogels wordt getoetst middels een 'uitgebreide' toets.

Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt

gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.